

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl ve veřejném zasedání konaném dne 3. května 2016 v senátě složeném z předsedy JUDr. Aleše Holíka a soudců JUDr. Pavla Peláka a Mgr. Romana Drahného **o odvolání obžalovaného XXX, nar. XXX**, proti rozsudku Okresního soudu v Pardubicích ze dne 11. 2. 2016, č. j. 4T 174/2015 – 468, takto:

*Z podnětu odvolání obžalovaného se napadený rozsudek podle § 258 odst. 1 písm. e), f), odst. 2 tr. řádu **zrušuje ve výroku o trestu a ve výroku**, jímž bylo rozhodnuto o nárocích poškozených XXX, XXX, XXX, XXX, XXX a XXX.*

*Podle § 259 odst. 3 tr. řádu se **nově rozhoduje** tak, že se **obžalovanému** za přečiny usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1, 2 tr. zákoníku a těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 odst. 1, 2 tr. zákoníku, ohledně nichž zůstal výrok o vině v napadeném rozsudku nezměněn, **ukládá** podle § 143 odst. 2 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku **úhrnný trest odnětí svobody na dva (2) roky a čtyři (4) měsíce**.*

*Podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku se obžalovaný pro výkon trestu zařazuje **do věznice s dohledem**.*

*Podle § 73 odst. 1, 3 tr. zákoníku se obžalovanému **ukládá trest zákazu činnosti** spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel **na dobu sedmi (7) let**.*

Podle § 228 odst. 1 tr. řádu se **obžalovanému ukládá povinnost**, aby poškozenému **nezletilému XXX, nXXX**, nahradil **nemajetkovou újmu ve výši 1.000.000 Kč**.

Podle § 229 odst. 2 tr. řádu se **tento poškozený** se zbytkem svého nároku na náhradu nemajetkové újmy **odkazuje** na řízení ve věcech občanskoprávních.

Podle § 229 odst. 1 tr. řádu se **poškození XXX, XXX, XXX**, nar. XXX, XXX, nar. XXX, **XXX, XXX a XXX**, nar. XXX **odkazují** se svými nároky na náhradu nemajetkové újmy na řízení ve věcech občanskoprávních.

V ostatních výrocích zůstává napadený rozsudek nezměněn.

Odůvodnění:

Napadeným rozsudkem byl obžalovaný uznán vinným přečiny usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1, 2 tr. zákoníku a těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 odst. 1, 2 tr. zákoníku. Za tyto přečiny byl odsouzen podle § 143 odst. 2 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku k úhrnnému trestu odnětí svobody na dobu tří let. Podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku byl obžalovaný pro výkon trestu odnětí svobody zařazen do věznice s dohledem. Podle § 73 odst. 1 tr. zákoníku byl obžalovanému dále uložen trest zákazu činnosti ve formě zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu sedmi let. Podle § 228 odst. 1 tr. řádu byla obžalovanému uložena povinnost zaplatit na náhradu škody poškozené Odborové zdravotní pojišťovně zaměstnanců bank, pojišťoven a stavebnictví, se sídlem v Praze 4, Roškotova 1225/1, částky 85.521 Kč a 2.875 Kč. Podle § 228 odst. 1 tr. řádu byla obžalovanému uložena rovněž povinnost uhradit poškozenému XXX, nar. XXX, ve formě bolestného 58.079,17 Kč a podle § 229 odst. 2 tr. řádu byl tento poškozený se zbytkem svého nároku na náhradu škody ve formě bolestného odkázán na řízení ve věcech občanskoprávních. Podle § 228 odst. 1 tr. řádu byl obžalovaný zavázán nahradit nemajetkovou újmu ve smyslu § 2959 občanského zákoníku (zákon č. 89/2012 Sb.) jednotlivým poškozeným, a to XXX, nar. XXX, ve výši 5.000.000 Kč, XXX, nar. XXX, ve výši 4.000.000 Kč, XXX, nar. XXX, ve výši 2.000.000 Kč, XXX, nar. XXX, ve výši 2.000.000 Kč, XXX, nar. XXX, ve výši 240.000 Kč a XXX, nar. XXX, ve výši 240.000 Kč.

Podle skutkových zjištění okresního soudu se shora uvedených přečinů dopustil obžalovaný tím, že dne 4. 7. 2015 v době kolem 13.05 hod. na pozemní komunikaci č. III/2984 mezi obcemi Ráby a Kunětice, okres Pardubice, unaven a v ne zcela dobrém zdravotním stavu, kterého si byl vědom, řídil vlastní užitkové motorové vozidlo (dodávku) tov. zn. XXX. V úseku km 3,145 zmíněné pozemní komunikace za vyústěním cyklostezek se plně nevěnoval řízení, zřejmě usnul, ztratil kontrolu nad

vedením vozidla v přímém směru a přejel plynule do protisměrné části komunikace, kde se u levého okraje komunikace střetl nejprve levým předním rohem vozidla s nezletilým cyklistou XXX, nar. XXX, jedoucím v opačném směru na dětském jízdním kole zn. XXX, který byl nárazem odhozen vlevo do silničního příkopu, a následně čelně s cyklistkou XXX, nar. XXX, jedoucí v opačném směru na jízdním kole zn. XXX, která v důsledku střetu upadla na kapotu a čelní sklo vozidla a poté před přední část vozidla, kde došlo k jejímu přejetí vozidlem. Tímto jednáním obžalovaný porušil ustanovení § 4 písm. a), b), § 5 odst. 1 písm. b), odst. 2 písm. c) a § 11 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Při dopravní nehodě utrpěla poškozená XXX především těžká poranění hrudníku, břicha a dolních končetin, kterým v důsledku úrazového a krvácivého šoku na místě nehody i přes včasné poskytnutí laické i odborné pomoci podlehla, a nezletilý poškozený XXX utrpěl poranění spočívající především v otevřené tříštivé zlomenině levé stehenní kosti, otřesu mozku, zhmoždění plic a vícečetných zlomeninách obličejového skeletu, které si vyžádalo operační zákrok – osteosyntézu – poraněné stehenní kosti dne 5. 7. 2015, hospitalizaci ve Fakultní nemocnici Hradec Králové od 4. 7. 2015 do 23. 8. 2015 s následným propuštěním do domácího léčení a s předpokládanou délkou léčby, resp. podstatného omezení na běžném způsobu života, po dobu nejméně 3 - 4 měsíců v důsledku bolesti poraněných míst a výrazně snížené pohyblivosti.

Proti tomuto rozsudku podal obžalovaný v zákonné lhůtě odvolání do všech jeho výroků. Podle něj okresní soud nesprávně zjistil skutkový stav a poté vyvodil chybné právní závěry. Obžalovaný od počátku uváděl, že si vůbec nepamatuje na okolnosti srážky a na vlastní střet s poškozenými, což si vysvětluje přechodnou ztrátou vědomí. Příčina tohoto stavu však nebyla v dosavadním řízení dostatečně objasněna a okresní soud dovodil, že obžalovaný při řízení usnul, aniž by k tomu byly spolehlivé důkazy. Ve výroku o vině se tak objevují závěry, které nebyly během řízení prokázány. Výsledky dokazování rozhodně nesvědčí o tom, že by si měl být obžalovaný vědom předchozí únavy a ne zcela dobrého zdravotního stavu, naopak sám uváděl, že se před jízdou cítil normálně a svědkyně XXX, která byla s obžalovaným těsně před nehodou, na obžalovaném nic zvláštního nepozorovala a jeho stav se jí jevil jako normální. Problematický je i závěr, že měl obžalovaný při řízení vozidla usnout. On sám nic takového nikdy netvrdil, a i když dlouhodobě trpí spánkovou apnoe, nesusouvisejí toto onemocnění nijak s možností náhlého mikrospánku. Vlivem této nemoci je pacient ohrožen zástavou dechu při spánku, nemoc se ale neprojevuje tak, že by měl pacient náhle během dne usnout. Z důvodu této diagnózy nebyl obžalovaný nikdy lékařem uznán nezpůsobilým k řízení motorových vozidel. Ani v souvislosti s předchozí nehodou z roku 2014, po které byl podroben lékařské prohlídce, nebyla jeho způsobilost k řízení motorových vozidel nijak omezena. Obžalovaný se tedy nemůže ztotožnit se závěry o údajné vědomé nedbalosti vztahující se k vědomí o údajně nepříznivém zdravotním stavu a únavě před jízdou, neboť vždy byl lékaři shledán způsobilým k řízení motorových vozidel. Konkrétní stav, který ho postihl v době nehody, je tak pro obžalovaného naprosto překvapivý, a proto se podrobil řadě lékařských vyšetření, aby se dobral vysvětlení, co mohlo způsobit zmíněnou „ztrátu vědomí“. Už zpráva internisty profesora XXX.

zmínila důvodný předpoklad o možnosti narkolepsie, což by mělo být ověřeno dalším vyšetřením u neurologa. Okresní soud však zamítl návrh na opatření takového znaleckého posudku, a proto se obžalovaný sám obrátil na znalce z odvětví neurologie, jehož posudek by měl objasnit souvislost mezi zdravotním stavem obžalovaného a způsobením nehody. Rozhodně obžalovaný odmítl, že by měl být jakkoliv ovlivněn při jízdě alkoholem, a výsledek dechové zkoušky byl zřejmě ovlivněn buď předchozím použitím inhalačního spreje na zlepšení dýchání, nebo acetonem v dechu vlivem hraničních glykemických hodnot.

U hlavního líčení s odkazem na závěry posudku znalce neurologa XXX. obžalovaný dovedl, že příčinou ztráty vědomí před nehodou zřejmě byla nečekaná oběhová či respirační porucha. Navrhl proto, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a po doplněném dokazování aby byl obžaloby zproštěn.

Výhrady vznesl i vůči výroku o trestu, který by i v případě závěru o vině pokládal za naprosto nepřiměřený. Obžalovaný dosud vedl spořádaný život, nad následky nehody projevil lítost, nikdy nebyl soudně trestán a je již ve starobním důchodu. Vzhledem k jeho věku a nepřiliš dobrému zdravotnímu stavu by případný výkon nepodmíněného trestu odnětí svobody pro něj znamenal nepřiměřený zásah v samém závěru jeho života. I zásadní zdravotní problémy by u obžalovaného byly zřejmě neslučitelné s režimem výkonu trestu. Pokud by mu měl být vůbec trest ukládán, bylo by na místě, aby byl jeho výkon podmíněně odložen.

Obžalovaný nesouhlasí ani s výrokem, kterým bylo rozhodnuto o nárocích poškozených na náhradu škody. Připomněl, že Kooperativa pojišťovna, u níž je nehoda evidována jako pojistná událost, provedla příslušné šetření a vyplatila přiměřené odškodnění těm poškozeným, kteří své nároky uplatnili. Obžalovaný je přesvědčen, že vyplacené pojistné plnění představuje adekvátní odčinění vytrpěné újmy, svojí výši odpovídá obdobným plněním vypláceným v jiných evropských zemích a respektuje stávající právní úpravu i dosavadní judikaturu. Výše náhrady určená okresním soudem je mimo finanční možnosti obžalovaného jako starobního důchodce. Obžalovaný proto navrhl, aby byl z podnětu jeho odvolání zrušen i výrok, jímž bylo rozhodnuto o nárocích poškozených.

V této části se k odvolání obžalovaného podrobně prostřednictvím zmocněnců vyjádřili i samotní poškození a zdůraznili, že výrok okresního soudu o stanovení výše náhrady za způsobenou nemajetkovou újmu považují za správný, vyplývající z obsáhlého dokazování a přesvědčivě zdůvodněný. Připomněli intenzitu zásahu do osobní situace všech poškozených a podle nich stanovené částky plně respektují rozhodující kritéria vyplývající z relevantní judikatury. Obžalovaný jako řidič měl řádně sjednané pojištění a vzniklá újma by měla být hrazena z uvedeného zákonného pojištění pojistitelem obžalovaného, takže on osobně se nemusí obávat žádných likvidačních následků z uvedeného soudního výroku. Všichni poškození navrhli, aby bylo v tomto směru odvolání obžalovaného jako nedůvodné zamítnuto.

Podle § 254 odst. 1 tr. řádu, nezamítne-li nebo neodmítne-li odvolací soud

odvolání podle § 253 tr. řádu, přezkoumá zákonnost a odůvodněnost jen těch oddělitelných výroků rozsudku, proti nimž bylo podáno odvolání, i správnost postupu řízení, které jim předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad. K vadám, které nejsou odvoláním vytýkány, odvolací soud přihlíží, jen pokud mají vliv na správnost výroků, proti nimž bylo podáno odvolání.

Podle § 254 odst. 2 tr. řádu, mají-li však vytýkané vady svůj původ v jiném výroku, než v tom, proti němuž bylo podáno odvolání, přezkoumá odvolací soud i správnost takového výroku, na který v odvolání napadený výrok navazuje, jestliže oprávněná osoba proti němu mohla podat odvolání.

Podle § 254 odst. 3 tr. řádu, jestliže oprávněná osoba podá odvolání proti výroku o vině, přezkoumá odvolací soud v návaznosti na vytýkané vady vždy i výrok o trestu, jakož i další výroky, které mají ve výroku o vině svůj podklad, bez ohledu na to, zda bylo i proti těmto výrokům podáno odvolání.

Ve smyslu shora citovaných zákonných ustanovení odvolací soud přezkoumal zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku a správnost postupu řízení, které jeho vydání předcházelo. Dospěl poté k následujícím závěrům.

Vzhledem k tomu, že v rámci odvolacího řízení sám obžalovaný opatřil a předložil další důkaz, a to posudek znalce z oboru zdravotnictví, odvětví neurologie, neurochirurgie a neurotraumatologie XXX, provedl odvolací soud tímto znaleckým posudkem důkaz u veřejného zasedání. I když předchozí odborná vyšetření obžalovaného v ordinaci internisty XXX a na kardiologickém oddělení Interní kliniky Pardubické nemocnice neshledala u obžalovaného známky kardiopulmonální dekompenzace a ani negativní příznaky srdeční činnosti nebo problémy s krevním tlakem a interní lékaři vyslovili podezření, že příčinou zdravotního selhání při nehodě mohla být narkolepsie, která by mohla být prokázána odborným neurologickým vyšetřením, dovedl znalec z odvětví neurologie po podrobném vyšetření obžalovaného na Neurologické klinice Všeobecné fakultní nemocnice v Praze a po provedení noční polysomnografie, že jmenovaný nikdy netrpěl a netrpí narkolepsií. Zmíněný znalec pak vyslovil názor, že příčinou zdravotního deficitu před nehodou měla být chronická porucha srdeční a dechové činnosti obžalovaného, která je pouze relativně stabilizovaná, a u takového pacienta není nikdy zcela vyloučena výjimečná srdeční nebo mozková příhoda. Chronické srdeční a oběhové onemocnění ani dechová porucha u obžalovaného však nebyly natolik významné, aby mu bránily v řízení motorových vozidel.

Vzhledem k tomu, že při vyšetření na neurochirurgické klinice uvedl obžalovaný, že již před několika lety prodělal při řízení vozidla kolapsový stav, vyslechl odvolací soud k této okolnosti obžalovaného u veřejného zasedání. Obžalovaný poté připustil, že ačkoliv se o uvedené okolnosti nezmínil u hlavního líčení, kde popřel, že by někdy v minulosti za volantem ztratil vědomí, ve skutečnosti před několika lety jízdě na parkovišti náhle zkolaboval, upadl na volant a byl zhruba 15 minut v bezvědomí. To se odehrálo v přítomnosti jeho manželky, která se ho

snažila během této doby přivést k vědomí. Obžalovaný nicméně této události nevěnoval pozornost a nezmiňoval se o ní ani před lékaři, k nimž pravidelně docházel se svými zdravotními obtížemi.

I po doplněném dokazování však mohl odvolací soud považovat za věcně správný závěr okresního soudu, který dovedl, že obžalovaný řídil motorové vozidlo, přestože s ohledem na řadu konkrétních okolností si musel být vědom toho, že jeho zdravotní stav není v pořádku a vliv zdravotních komplikací se může nepříznivě projevit i na jeho schopnosti ovládat řízení motorového vozidla během jízdy. I z předloženého znaleckého posudku vyplývá, že zdravotní stav obžalovaného není zcela v pořádku, obžalovaný se dlouhodobě léčí pro poruchu dechové činnosti ve spánku, interní vyšetření zmiňuje i určité dlouhodobé chronické potíže. S ohledem na věk obžalovaného, nadváhu a určité trvalé zdravotní obtíže, mezi nimi i potíže s dýcháním, si měl být obžalovaný vědom toho, že pokud v mimořádně horkém počasí, kdy se teploty blížily 40°C, a poté, co během dne vykonával do jisté míry fyzicky náročné činnosti, jako stěhování ledničky na chatu, trhání višní, kontrolu čerpadla uvnitř studně a naposledy řízení neklimatizovaného vozidla, mohou tyto okolnosti vyvolat i riziko zdravotního kolapsu nebo takové indispozice, která povede k útlumu vědomí, k poruše soustředění na řízení a ve svém důsledku obžalovanému znemožní další bezpečné ovládání vozidla.

Sám obžalovaný navíc připustil, že již během dne měl potíže s dýcháním, a proto si opakovaně aplikoval inhalační sprej, naposledy těsně před zahájením jízdy. I závěr znaleckého posudku připouští, že na jeho stavu se mohla projevit i dehydratace, neboť v horkém počasí a při výkonu do jisté míry namáhavých činností obžalovaný vypil podle vlastní výpovědi během dne jen několik decilitrů tekutin. Z výsledku obžalovaného u veřejného zasedání i z jeho vyjádření při neurologickém vyšetření zároveň vyplynulo, že již v minulosti obžalovaný prodělal ztrátu vědomí při řízení vozidla, této okolnosti však údajně dále pozornost nevěnoval a nezmiňoval se o ní ani před lékaři, k nimž pravidelně docházel.

Ze shora uvedených okolností bylo možné oprávněně vyvodit závěr, že obžalovaný za značně nepříznivých okolností, kdy mimořádně vysoké teploty a dehydratace organismu ve spojení s chronickými zdravotními problémy významně zvyšovaly riziko zdravotního selhání, popř. ztráty soustředění či vědomí, řídil za uvedených podmínek osobní automobil především v rozporu s ustanovením § 4 písm. a) zák. č. 361/2000 Sb., podle něhož je každý účastník provozu na pozemních komunikacích povinen své chování přizpůsobit svým schopnostem a svému zdravotnímu stavu a § 5 odst. 2 písm. c) citovaného zákona, podle něhož řidič nesmí řídit vozidlo, jestliže je jeho schopnost k řízení snížena v důsledku jeho zdravotního stavu. V důsledku nerespektování zmíněných omezení obžalovaný přistoupil k řízení motorového vozidla, ač si musel být vědom uvedených rizikových faktorů, zejména svých předchozích zdravotních problémů, aktuálních dýchacích potíží, extrémně vysoké denní teploty a dehydratace související s nedostatečným přísunem tekutin, a v tomto stavu na přímém přehledném úseku se pak zmíněné faktory projeví tím, že obžalovaný ztratil vědomí a jím řízené vozidlo vyjelo do protisměru, kde kolidovalo

nejprve s nezletilým cyklistou, poté s jeho matkou na jízdním kole, aniž by obžalovaný na tuto situaci jakkoliv reagoval změnou směru jízdy nebo brzděním, a dále pak vozidlo pokračovalo v jízdě až do zastavení.

Podle odvolacího soudu bylo možné na podkladě odborného neurologického vyšetření a opatřeného znaleckého posudku z odvětví neurologie považovat za vyloučené, že by důvodem náhlé ztráty vědomí měla být u obžalovaného narkolepsie jako chronická neurologická porucha, ale změna vědomí u obžalovaného souvisela s kumulací řady zmíněných faktorů, s jeho chronickými zdravotními potížemi, s aktuálními dechovými obtížemi, s přehřátím vlivem vysoké teploty a s dehydratací. Ani závěry interního vyšetření nnesvědčí o tom, že by příčinou ztráty vědomí při řízení vozidla měla být výlučně nečekaná porucha srdeční či oběhové činnosti u obžalovaného. Znalec z odvětví neurologie přitom nemá příslušnou odbornost pro přesné posouzení této okolnosti týkající se vnitřního lékařství. Okresní soud ostatně pečlivě rozebral obsáhlé výpovědi osob, které přišly bezprostředně po nehodě do kontaktu s obžalovaným, včetně osob se zdravotnickým vzděláním, a ani z jejich výpovědí nevyplývá, že by na obžalovaném byly patrné známky nějakého mimořádného a závažného selhání srdeční či oběhové činnosti.

I podle odvolacího soudu tak bylo možné na podkladě zcela konkrétních okolností dovodit, že obžalovaný vědomě riskoval, pokud při vědomí řady nepříznivých okolností přistoupil k řízení motorového vozidla, třebaže mu citovaná ustanovení dopravních předpisů zakazují řídit motorové vozidlo, pokud je aktuálně jeho schopnost k řízení motorového vozidla snížena v důsledku jeho zdravotního stavu. Pokud pak v důsledku tohoto protiprávního jednání došlo k vyjetí vozidla řízeného obžalovaným do protisměru, kde srazil dva protijedoucí cyklisty, z nichž první utrpěl velmi těžké zranění a druhá cyklistka byla usmrcena, důvodně posoudil okresní soud jednání obžalovaného jako přečiny těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 odst. 1, 2 tr. zákoníku a usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1, 2 tr. zákoníku, přičemž v odůvodnění napadeného rozsudku okresní soud podrobně zdůvodnil, z jakých okolností dovodil zavinění obžalovaného, proč jeho pochybení hodnotil jako porušení jmenovitě uvedené důležité povinnosti vyplývající z dopravních předpisů, a s ohledem na způsobené následky je posoudil jako zmíněné trestné činy.

Odvolací soud tedy neshledal důvody ke zrušení či změně výroku o vině a podobně jako okresní soud pokládal za nezbytné, aby byl obžalovaný za takto závažnou trestnou činnost postížen uložením nepodmíněného trestu odnětí svobody. I když obžalovaný dosud vedl bezúhonný život a nedopustil se úmyslné, ale pouze nedbalostní trestné činnosti, bylo možné za daných okolností hodnotit jeho jednání jako velmi vážné pochybení s vědomím zcela reálného rizika vyplývajícího ze ztráty schopnosti ovládat během jízdy řízení vozidla. Svým protiprávním jednáním pak obžalovaný zasáhl nejvýznamnější zájem chráněný trestním zákonem, totiž zájem na ochraně lidského života, a průběhem nehody byl přímo ohrožen i život nezletilého cyklisty, který utrpěl značně těžká zranění. Vzhledem k okolnostem případu, především vzhledem k povaze a závažnosti posuzované trestné činnosti, proto

považoval i odvolací soud za nezbytné, aby byl obžalovaný přes určité polehčující okolnosti spočívající především v předchozím vedení řádného života postižen již přímým výkonem trestu odnětí svobody. Vedle uvedených okolností však pokládal odvolací soud za nutné více zohlednit i vyšší věk obžalovaného a jeho zhoršený zdravotní stav, kdy vzhledem k těmto okolnostem může být vlastní výkon trestu pro obžalovaného citelnější než u jiných pachatelů.

Z podnětu odvolání obžalovaného proto odvolací soud v napadeném rozsudku zrušil výrok o trestu a sám poté obžalovanému uložil nepodmíněný trest odnětí svobody v délce dvou let a čtyř měsíců, tedy zhruba v jedné čtvrtině trestní sazby stanovené na přísnější z obou přečinů. Jako pachatel nedbalostního trestného činu, který dosud nevykonával nepodmíněný trest odnětí svobody, byl obžalovaný pro výkon trestu zařazen podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku do věznice s dohledem.

Obžalovaný se dopustil trestné činnosti při řízení motorového vozidla, svým jednáním navodil mimořádně nebezpečnou dopravní situaci, kdy za jízdy přestal vozidlo ovládat, to nekontrolovaně vyjelo do protisměru, kde reálně vzniklo nebezpečí střetu s protijedoucími účastníky silničního provozu. Důsledkem nehody zaviněné obžalovaným pak byla smrt mladší ženy a těžké zranění nezletilého dítěte. Z doplněného dokazování vyplynulo, že obžalovaný ignoroval riziko opakování podobně nebezpečné situace, která se odehrála již v minulosti, a bylo tak zcela na místě, aby byl postižen i déletrvajícím trestem zákazu činnosti v podobě zákazu řízení motorových vozidel. Shodně jako v napadeném rozsudku mu odvolací soud uložil vedlejší trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu sedmi let.

Při veřejném zasedání provedl odvolací soud důkaz i přečtením zprávy Centra likvidace pojistných událostí Kooperativy pojišťovny, a. s. týkající se nároků uplatněných, případně proplacených v souvislosti s uvedenou dopravní nehodou. Z uvedené zprávy vyplynulo, že zmíněná pojišťovna nezletilému XXX vyplatila na odškodnění bolestného částku 162.692 Kč, nesouhlasí však se způsobem výpočtu bolestného provedeným okresním soudem. Na odškodnění pozůstalých pojistitel vyplatil synovi zemřelé XXX 500.000 Kč, matce zemřelé XXX 500.000 Kč, sestře XXX 500.000 Kč, synovci XXX 120.000 Kč a švagrovi XXX 120.000 Kč, celkově tedy částku 1.740.000 Kč. Odškodnění ve výši 500.000 Kč bylo nabídnuto i nezletilému XXX, který se obrátil s tímto nárokem na pojišťovnu teprve v nedávné době. Pojišťovna vyslovila názor, že zmíněná výše částek respektuje platnou právní úpravu i dosavadní občanskoprávní judikaturu vztahující se k dané problematice a svou výší odpovídá i náhradám, které bývají vypláceny v důsledku úmrtí blízkých osob např. v Rakousku, Německu nebo Francii.

I odvolací soud musel konstatovat, že výpočet bolestného u nezletilého XXX neodpovídá metodice k náhradě nemajetkových újem na zdraví (bolesti a společenského uplatnění) po datu 1. 1. 2014, jak byla vypracována Nejvyšším soudem ČR a publikována pod č. 63/2014 v civilní části Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek. Pro stanovení bolestného vzal okresní soud za základ vyjádření Fakultní

nemocnice v Hradci Králové, které však vycházelo z nařízení vlády č. 276/2015 Sb., o odškodňování bolesti a ztížení společenského uplatnění způsobených pracovním úrazem nebo nemocí z povolání, tedy vycházející z odlišné metodiky. Již z tohoto důvodu bylo nutné zrušit částku přiznanou nezletilému nad rámec vyplaceného bolestného, neboť způsob výpočtu provedený okresním soudem nebylo možné akceptovat.

Při posuzování výše nároků na odškodnění pozůstalých po zemřelé XXX považoval odvolací soud za nutné zohlednit, kromě vyjádření Kooperativy pojišťovny i doporučující stanovisko Nejvyššího soudu ČR vycházející z rozhodnutí sp. zn. 4Tdo 1402/2015 ze dne 12. 4. 2016. Ve svém vyjádření publikovaném v tisku i na webových stránkách poukázal Nejvyšší soud ČR, který dlouhodobě shromažďuje stovky rozhodnutí trestních soudů vztahujících se k dané problematice, na značné rozdíly ve výši přiznávaných nároků i v porovnání s částkami, které jsou přiznávány v zahraničí, a rámcově doporučil stanovit výši těchto náhrad v nejběžnějších případech v rozmezí 240.000 – 500.000 Kč.

Přestože okresní soud věnoval rozhodování o nárocích pozůstalých mimořádnou pozornost a před rozhodnutím o této otázce provedl velmi obsáhlé dokazování, včetně osobního výslechu jednotlivých pozůstalých, opřel stanovení konkrétních částek pro jednotlivé poškozené především o odkaz na několik rozhodnutí jiných trestních soudů, jmenovitě Okresního soudu v Domažlicích, Okresního soudu v Prostějově a Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočky v Táboře. Naproti tomu by bylo možné poukázat na celou řadu jiných rozhodnutí trestních soudů, v nichž byly přiznány v podobných případech částky diametrálně odlišné. Bez významu by v této souvislosti rozhodně nebylo zabývat se i argumentací použitou v řadě dřívějších občanskoprávních rozhodnutí, byť byla vydána za dřívější odlišné právní úpravy, a výší částek, které byly přiznány v těchto občanskoprávních řízeních. Za stávající situace s ohledem na doporučující stanovisko Nejvyššího soudu ČR, vyjádření Kooperativy pojišťovny a pochyby o správnosti výpočtu bolestného i přesvědčivosti odkazu na tři namátkou vybraná rozhodnutí jiných soudů, nepovažoval odvolací soud za přesvědčivě zdůvodněný výrok, kterým byly poškozeným přiznány na odškodnění nemajetkové újmy mnohamilionové částky.

Z podnětu odvolání obžalovaného tedy byl zrušen celý výrok, kterým bylo rozhodnuto o nárocích jednotlivých pozůstalých na jejich odškodnění, včetně nároku na odškodnění bolestného u nezletilého XXX, a ti poškození, kterým byly vyplaceny pojišťovnou zmíněné náhrady podle intenzity vzájemného vztahu v rozmezí od 120.000 do 500.000 Kč, byli se svými nároky odkázáni na řízení ve věcech občanskoprávních. V případě nezletilého XXX neshledal odvolací soud na podkladě dosud provedených důkazů důvody k přiznání vyššího bolestného, než jak bylo dosud proplaceno pojišťovnou, tomuto nezletilému poškozenému však dosud nebyla proplacena ani náhrada za smrt blízké osoby. U poškozeného nezletilého XXX bylo třeba hodnotit intenzitu zásahu do jeho osobnostních práv jako nejvýraznější a míru duševních útrap za nejcitelnější. Nezletilý přišel o matku, která ho dosud vychovávala, po její smrti musel zcela změnit výchovné prostředí, když jej převzal do

péče jeho otec žijící v jiném regionu. U nezletilého XXX proto pokládal odvolací soud za potřebné přiznat náhradu výrazně vyšší, než u jeho zletilého bratra, který je již výdělečně činný, a s ohledem na zmíněná obecná hlediska, která byla zmíněna v podáních poškozených i ve vyjádření příslušné pojišťovny s odkazem na dosavadní občanskoprávní judikaturu, přiznal tomuto poškozenému odvolací soud ve smyslu § 2959 občanského zákoníku nárok na vyplacení peněžité náhrady ve výši 1.000.000 Kč. Se zbývajícím částí uplatněného nároku pak byl i tento poškozený odkázán na řízení ve věcech občanskoprávních.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **není** další řádný opravný prostředek přípustný.

Nejvyšší státní zástupce a obžalovaný však mohou proti tomuto rozhodnutí podat **dovolání**. Obžalovaný může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce. Dovolání se podává u okresního soudu, který rozhodl ve věci v prvním stupni, a to do dvou měsíců od doručení rozhodnutí, proti kterému dovolání směřuje. Navrácení lhůty k podání dovolání není přípustné. Dovolání jen proti důvodům rozhodnutí není přípustné.

O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud ČR v Brně.

V dovolání musí být vedle obecných náležitostí podání (§ 59 odst. 3 tr. řádu) uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, který výrok, v jakém rozsahu i z jakých důvodů napadá a čeho se dovolatel domáhá, včetně konkrétního návrhu na rozhodnutí dovolacího soudu s odkazem na zákonné ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) až l) nebo § 265b odst. 2 tr. řádu, o které se dovolání opírá. Nejvyšší státní zástupce je povinen v dovolání uvést, zda je podává ve prospěch nebo v neprospěch obžalovaného.

Rozsah, v němž je rozhodnutí dovoláním napadáno, a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání.

V Pardubicích dne 3. května 2016

**JUDr. Aleš Holík v. r.
předseda senátu**

Za správnost vyhotovení:
Pavla Josková